

คำสั่งของผู้บังคับบัญชา “เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไป” ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้หรือไม่ ?

โดย นายปกครอง

การฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต้องเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องมาจากการกระทำหรือการงดเว้นการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๔๒ หรือกรณีอื่นๆ ที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองตามมาตรา ๙ และการบรรเทาความเดือดร้อนหรือเสียหายต้องมีคำสั่งบังคับของศาลตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒

ในการปฏิบัติราชการ การใช้อำนาจระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาอาจเป็นได้ทั้งการใช้ อำนาจออกคำสั่งที่มีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา เช่น คำสั่งลงโทษทางวินัย คำสั่งให้ขาดใช้ค่าสินไหมทดแทน หรือการใช้อำนาจออกคำสั่งเพื่อให้การปฏิบัติราชการทั่วไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสำเร็จประโยชน์ของราชการ

การที่ผู้บังคับบัญชาออกคำสั่ง “เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทั่วไป” หากเจ้าหน้าที่ที่ได้รับคำสั่งไม่พอใจ จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองหรือไม่ ?

เช่น นายกองค้การบริหารส่วนตำบลในฐานะผู้บังคับบัญชามีคำสั่งห้ามเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็น ผู้ใต้บังคับบัญชาเข้าห้องส่วนการคลังและห้องส่วนโยธา เนื่องจากกองค้การบริหารส่วนตำบลตรวจสอบพบ การปลอมแปลงลายมือชื่อและการแก้ไขเปลี่ยนแปลงฎีกาที่เกี่ยวข้องกับการเงินในส่วนการคลังหลายฉบับ และได้ดำเนินคดีอาญากับเจ้าหน้าที่ดังกล่าวข้อหาปลอมแปลงลายมือชื่อและทำลายเอกสารราชการ

หากเจ้าหน้าที่ที่ถูกห้ามเห็นว่าคำสั่งห้ามเข้าห้องส่วนการคลังและห้องส่วนโยธาเป็นการจำกัด สิทธิและเสรีภาพในการปฏิบัติงาน จะนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลปกครองมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งได้หรือไม่

ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า คำสั่งของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลมีลักษณะเป็นการสั่งการ เกี่ยวกับการให้ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการทั่วไป เพื่อป้องกันเจ้าหน้าที่มิให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานต่าง ๆ อันถือเป็นมาตรการภายในของฝ่ายปกครองในการสั่งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการ อันเป็นเรื่องของ การบังคับบัญชาเพื่อบริหารงานภายในองค์กรมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เจ้าหน้าที่ที่ถูกห้ามยังคงปฏิบัติงาน ในองค์กรการบริหารส่วนตำบล มีตำแหน่ง เงินเดือน และสิทธิประโยชน์สวัสดิการอื่น ๆ ตามกฎหมายเช่นเดิม

คำสั่งจึงไม่ได้มีผลกระทบต่อสถานภาพสิทธิหน้าที่ตามกฎหมาย ไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อเป็นคำสั่งในเรื่อง การบริหารงานภายในองค์กรของนายกองค้การบริหารส่วนตำบลในฐานะผู้ใช้อำนาจบังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม จึงไม่อาจถือว่าเจ้าหน้าที่ที่ถูกห้ามเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายหรืออาจจะ เดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากคำสั่งดังกล่าว

จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๘๐๒/๒๕๖๑)

ด้วยเหตุนี้ การใช้อำนาจของผู้บังคับบัญชาที่มีลักษณะเป็นการสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงาน ในหน้าที่ราชการทั่วไปเพื่อบริหารงานภายในองค์กรมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ ถือเป็นมาตรการภายใน ของฝ่ายปกครองในการสั่งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในหน้าที่ราชการเป็นเรื่องของการบังคับบัญชา ซึ่งเจ้าหน้าที่ ผู้ได้รับคำสั่งมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามและไม่ถือว่าเป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อน หรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันจะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้เพิกถอนมาตรการภายในฝ่ายปกครอง (ปริทัศน์คดีปกครอง ได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้น เรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admincourt.co.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)